

БІОМЕХАНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РІВНОВАГИ ТА ПАРАМЕТРІВ ХРЕБЕТНО-ТАЗОВОГО БАЛАНСУ У ВАГІТНИХ З ПОПЕРЕКОВО-ТАЗОВИМ БОЛЕМ

Беренов К.В.¹, Беренова О.Ф.², Карпінська О.Д.¹

¹ДУ «Інститут патології хребта та суглобів
ім.проф. М.І. Ситенка НАМН України»
²ММЦ «Еввіва»

Перебіг вагітності у багатьох жінок супроводжується попереково-тазовим болем (ПТБ). Фізичні та психологічні страждання вагітної не тільки призводять до побутової та професійної дестабілізації, але й можуть негативно впливати на стан плода. За даними досліджень розповсюдженість попереково-тазового болю у вагітних знаходиться у межах від 40 до 80 %. Після пологів у більшості жінок біль зникає, але у 10 % біль зберігається і періодичними періодами загострення упродовж декілька років.

Матеріали та методи. Матеріалом дослідження стали протоколи дослідження 100 вагітних з на болем в області таза та/або поперекового відділу хребта та 24 не вагітних жінок. Вагітні з попереково-тазовим болем було поділено на 3 групи за триместрами вагітності I триместр – 26 жінок, II – 56 жінок, III – 18 жінок. Біомеханічні дослідження проводили в лабораторії біомеханіки ДУ «ПХС ім.проф. М.І.Ситенка НАМНУ». Статографічні дослідження проводили на діагностичному комплексі «Статограф». Отримані дані були оброблені статистично.

Результати. За проведеними статистичними дослідженнями статографічних параметрів було виявлено, що у вагітних з ПТБ відмічається статистично значуще ($p=0,002$) збільшення зміщення проекції ЗЦМ у фронтальній площині в один бік та суттєве значуще ($p=0,016$) збільшення відхилення ЗЦМ назад у порівняння з контрольною групою. Зміщення у фронтальній площині у вагітних з ПТБ значущо ($\alpha = 0,05$) більше, ніж в контрольній групі, при цьому у досліджених з болем, суттєвої статистичної різниці не виявлено ($p=0,435$).

Зміщення у сагітальній площині показує про поступове збільшення відхилення ЗЦМ у вагітних з ПТБ зі збільшенням

терміну, причому, якщо в I та II триместрі відхилення суттєво не відрізняється ($p=0,060$) від контрольної групи, то в III семестрі вагітності різниця досягає статистичної різниці ($\alpha = 0,05$). Коефіцієнт хитання у вагітних як при двоопорному ($p=0,543$), так і при одноопорному ($p=0,963$) стоянні у групах не відрізняється, але відмічається дуже великий розбіг параметру хитання – від 0 до 55 мм при одноопорному та від 6 до 35 мм – одноопорному стоянні. Проведений статистичний аналіз показав суттєву різницю практично всіх параметрів ХТБ вагітних в різні терміни вагітності. Кут інклінації крижі збільшується з триместром вагітності.

З ростом терміну вагітності збільшувався горизонтальний кут нахилу тазу, та зменшувався вертикальний. Значущій стрибок збільшення кута горизонтального нахилу тазу відбувався на III триместрі вагітності, а до цього терміну значущій відмінностей від контрольної групи не було ($p=0,096$), хоча і спостерігалось його поступове збільшення. Щодо вертикального кута нахилу тазу, то зі збільшенням терміну вагітності відбувається його нормалізація до величини контрольної групи.

За даними аналізу можна зробити висновки, що зміни в попереково-тазовому поясі при вагітності ведуть до змін у зміщення ЗЦМ переважно у сагітальному напрямку. Найбільше на зміщення ЗЦМ впливає кут інклінації крижі ($r=0,414$), і у меншому ступені величина горизонтального нахилу крижі ($r=0,296$), кут лордозу ($r=0,258$) та горизонтальний нахил крижі ($r=0,296$).

Висновки. За результатами проведеного аналізу можна зробити висновки, що зі збільшенням терміну вагітності збільшується кут кіфозу, з одночасним зменшенням кута лордозу, збільшується кут інклінації крижі. Зміни цих параметрів відбуваються на змінах зміщення ЗЦМ. Було відмічено, що зміна кутів горизонтального нахилу крижі та вертикального нахилу тазу не зв'язані з триместром вагітності, через що можна припустити, що акт появи больового синдрому можуть з'явитися пізніше, чим менше величини цих кутів будуть відрізнятися від умовно норми. Неможна припустити, що попереково-тазовий біль визваний тільки змінами співвідношень анатомічних структур тіла вагітної, але при його діагностиці доцільно звертати на це увагу.